

invoering, met name voor de voornoemde privaatrechtelijke ondernemingen, van de algemene voorschriften tot omzetting van de richtlijn 90/531/EEG.

De bepalingen van deze richtlijn moeten inderdaad uiterlijk op 1 januari 1993 toegepast worden voor de gunningsprocedures op gang gebracht door de ondernemingen die voornoemde sectoren beheren.

De bedoeling van deze omzendbrief is niet een uitvoerige toelichting te verzekeren, doch de aandacht van deze ondernemingen te vestigen op de noodzaak om de richtlijn 90/531/EEG na te leven.

Ter herinnering, de richtlijn 90/531/EEG beoogt thans alleen de opdrachten voor aanneming van werken en leveringen — en niet de opdrachten voor aanneming van diensten — waarvan het geraamde bedrag zonder BTW (op basis van een gemiddelde waarde van 42,4841 frank per ECU) het volgende is :

- 212 miljoen frank voor de werken;
- 25,4 miljoen frank voor de leveringen in de sector van de telecommunicatie;
- 16,9 miljoen frank voor de leveringen in de sectoren water, energie en vervoer.

In afwachting van de omzettingsteksten beveel ik de betrokken ondernemingen aan de bepalingen van de richtlijn die onvoorwaardelijk en voldoende duidelijk zijn, na te leven, en dit teneinde geschillen te vermijden aangaande de regelmatigheid van hun procedures en bepalingen van hun bestekken.

Mijn Diensten (Kanselarij, afdeling Overheidsopdrachten, Wetstraat 16, 1000 Brussel, tel. 02/513 80 20, fax 02/513 08 73) staan ter beschikking van de bedoelde ondernemingen voor alle bijkomende inlichtingen in verband met de toepassing van de richtlijn 90/531/EEG.

De Eerste Minister,
J.-L. Dehaene

part, notamment pour les entreprises de droit privé précitées, les règles générales de transposition de la directive 90/531/CEE. *

Les dispositions de cette directive doivent en effet être appliquées au plus tard le 1er janvier 1993 aux procédures de passation lancées par ces entreprises gérant les secteurs précités.

Le but de la présente circulaire n'est pas d'assurer un commentaire exhaustif mais bien d'attirer l'attention de ces entreprises sur la nécessité de respecter la directive 90/531/CEE.

Pour rappel, la directive 90/531/CEE ne vise actuellement que les marchés de travaux et de fournitures, et non les marchés de services, dont le montant estimé hors TVA (à raison d'une valeur moyenne de 42,4841 francs par ECU) atteint :

- 212 millions de francs pour les travaux;
- 25,4 millions de francs pour les fournitures dans le secteur des télécommunications;
- 16,9 millions de francs pour les fournitures dans les secteurs de l'eau, de l'énergie et des transports.

Dans l'attente des textes de transposition, je recommande aux entreprises concernées de respecter les dispositions de la directive, qui sont inconditionnelles et suffisamment précises, et ce afin d'éviter des litiges portant sur la régularité de leurs procédures et de dispositions de leurs cahiers des charges.

Mes Services (Chancellerie, section des Marchés publics, rue de la loi 16, 1000 Bruxelles, tél. 02/513 80 20, fax 02/513 08 73) sont à la disposition des entreprises visées pour toute information complémentaire portant sur l'application de la directive 90/531/CEE.

Le Premier Ministre,
J.-L. Dehaene

18 DECEMBER 1992. — Omzendbrief. — Overheidsopdrachten voor aanneming van werken en leveringen in de sectoren water, energie, vervoer en telecommunicatie. — Richtlijn 90/531/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 17 september 1990 betreffende de procedures voor het plaatsen van opdrachten in de sectoren water- en energievoorziening, vervoer en telecommunicatie

Aan de Rijksbesturen, de gemeenschappen, de gewesten, de provincies, de gemeenten en de andere publiekrechtelijke personen onderworpen aan de wet van 14 juli 1976 betreffende de overheidsopdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten.

Mevrouw, Mijnheer de Minister,
Mevrouwen, Mijne Heren,

Het ligt in de bedoeling van de Regering eerlang aan het Parlement een wetsontwerp voor te leggen tot hervorming van de wetgeving betreffende de overheidsopdrachten dat met name de omzetting van de richtlijn 90/531/EEG waarborgt. In afwachting hiervan lijkt het mij nuttig een zeker aantal overwegingen te formuleren teneinde de openbare aanbestedende overheden (administraties, openbare instellingen, intercommunales, overheidsbedrijven en andere betrokken openbare diensten) die een openbare dienst beheren in de sectoren water, energie, vervoer en telecommunicatie, behulpzaam te zijn bij de toepassing van de richtlijn 90/531/EEG bekendgemaakt in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen*, L 297 van 29 oktober 1990.

De bepalingen van deze richtlijn moeten uiterlijk op 1 januari 1993 toegepast worden voor de gunningsprocedures op gang gebracht door de aanbestedende overheden die voornoemde sectoren beheren; er dient evenwel rekening gehouden te worden met de wet van 14 juli 1976 die thans van kracht is.

Een gelijksoortige omzendbrief zal gericht worden aan de privé ondernemingen die onder de richtlijn 90/531/EEG vallen (doch niet onderworpen zijn aan de huidige wet van 14 juli 1976) en die genieten van bijzondere of exclusieve rechten toegekend door de overheden.

18 DECEMBRE 1992. — Circulaire. — Marchés publics de travaux et de fournitures dans les secteurs de l'eau, de l'énergie, des transports et des télécommunications. — Directive 90/531/CEE du Conseil des Communautés européennes du 17 septembre 1990 relative aux procédures de passation des marchés dans les secteurs de l'eau, de l'énergie, des transports et des télécommunications

Aux administrations de l'Etat, aux communautés, aux régions, aux provinces, aux communes et aux autres personnes de droit public soumises à la loi du 14 juillet 1976 relative aux marchés publics de travaux, de fournitures et de services.

Madame, Monsieur le Ministre,
Mesdames, Messieurs,

Il entre dans les intentions du Gouvernement de soumettre prochainement au Parlement un projet de loi réformant la législation relative aux marchés publics et assurant, notamment, la transposition de la directive 90/531/CEE. Dans cette attente, il me paraît utile de formuler un certain nombre de considérations, afin d'aider les pouvoirs adjudicateurs publics (administrations, établissements publics, intercommunales, entreprises publiques et autres entités publiques concernées) gérant un service public dans les secteurs de l'eau, de l'énergie, des transports et des télécommunications, à appliquer la directive 90/531/CEE, publiée au *Journal officiel des Communautés européennes*, L 297 du 29 octobre 1990.

Les dispositions de cette directive doivent en effet être appliquées au plus tard le 1er janvier 1993 aux procédures de passation lancées par ces pouvoirs adjudicateurs gérant les secteurs précités, mais il faut tenir compte par ailleurs de la loi du 14 juillet 1976 actuellement en vigueur.

Une circulaire similaire sera adressée par la même voie du *Moniteur belge* aux entreprises privées relevant du champ de la directive 90/531/CEE (mais non soumises à la loi actuelle du 14 juillet 1976) bénéficiant de droits spéciaux ou exclusifs octroyés par les autorités.

De bedoeling van deze omzendbrief is niet een uitvoerige toelichting te verstrekken, doch de aanbestedende overheden te helpen om de bijzonderste punten van de procedures na te leven.

1° bedoelde overheidsopdrachten voor aanneming van werken en leveringen

De richtlijn 90/531/EEG beoogt thans slechts de overheidsopdrachten voor aanneming van werken en leveringen waarvan het geraamde bedrag zonder BTW (op basis van een gemiddelde waarde van 42,4841 frank per ECU) het volgende is :

- 212 miljoen frank voor de werken;
- 25,4 miljoen frank voor de leveringen in de sector van de telecommunicatie;
- 16,9 miljoen frank voor de leveringen in de sectoren water, energie en vervoer.

Dus :

— de overheidsopdrachten voor aanneming van werken en leveringen onder deze drempels worden zoals vroeger, alleen geregeld bij de wet van 14 juli 1976 en haar uitvoeringsbesluiten;

— hetzelfde geldt voor de overheidsopdrachten voor aanneming van diensten, voor welk bedrag dan ook, gezien de richtlijn op deze niet van toepassing is.

2° gezamenlijke toepassing van de wet van 14 juli 1976 en de richtlijn 90/531/EEG

Voor de overheidsopdrachten voor aanneming van werken en leveringen die onder de richtlijn 90/531/EEG vallen, dient de aanbestedende overheid dus gelijktijdig rekening te houden met :

— de huidige wetgeving (wet van 14 juli 1976 en haar uitvoeringsbesluiten) wanneer de beginselen en voorschriften die erin voorkomen ofwel verenigbaar zijn met de richtlijn, ofwel dwingender dan deze laatste;

— de richtlijn, wanneer de huidige wetgeving onverenigbaar blijkt of de materie niet regelt.

a) de bepalingen van de huidige wetgeving blijken verenigbaar met de richtlijn of zijn dwingender dan deze laatste.

De artikelen 1 tot 16 van de wet van 14 juli 1976 die de voornaamste beginselen bevatten van de vaste prijs, de mededinging, de betaling na verstrekte en aanvaarde dienst, de voorschriften in verband met de onverenigbaarheden, de afspraken, de sociale verplichtingen enz., zijn verenigbaar met de richtlijn.

De artikelen 10, 11 en 13 van de wet verwijzen overigens in het algemeen naar de vormen en voorschriften, op het vlak van de bekendmaking, voorgeschreven in de Europese richtlijnen.

Zijn eveneens verenigbaar, de meeste bepalingen van het koninklijk besluit van 22 april 1977, uitgezonderd de bepalingen op het vlak van bekendmaking en termijnen (artikelen 11 tot 13, 39 en 40, 41, 48, § 3) vermeld in punt b) hierna.

b) de bepalingen van de huidige wetgeving blijken onaangepast aan of onverenigbaar met de richtlijn, of regelen de materie niet. Zo spreekt het bijvoorbeeld vanzelf dat de bekendmakingsmodaliteiten evenals de na te leven proceduretermijnen deze zijn bepaald in de nieuwe richtlijn. Op dezelfde wijze bepaalt de richtlijn uitvoerig de voorschriften voor de uitsluiting en kwalitatieve selectie van de aannemers en voor het gebruik van de Europese technische normen en specificaties.

Zo bevat artikel 29 van de richtlijn eveneens een nieuwe bepaling, onbekend in het Belgisch recht voor de overheidsopdrachten, die, overeenkomstig bepaalde voorwaarden, een voorkeurstelsel toekent aan de offertes met een overwegend economische, Europese inhoud.

3° Voor Belgacom, de Nationale Maatschappij van de Belgische Spoorwegen en de Nationale Maatschappij van de Luchtwegen, dringt een bijkomend onderscheid zich op. Inderdaad, voor deze drie overheidsbedrijven heeft de wet van 21 maart 1991 tot hervorming van sommige economische overheidsbedrijven in het artikel 11 een onderscheid gemaakt tussen de opdrachten die verband houden met de uitvoering van hun taken van openbare dienst en de andere; de eerste blijven onderworpen aan de wet van 14 juli 1976 en de andere vallen erbuiten. De richtlijn 90/531/EEG legt nochtans een verschillende interpretatie op. Haar toepassingsveld wordt inderdaad niet bepaald in functie van dit onderscheid voorzien door de Belgische wetgever.

Le but de la présente circulaire n'est pas d'assurer un commentaire exhaustif mais bien d'aider les pouvoirs adjudicateurs à discerner les points essentiels au niveau des procédures à respecter.

1° marchés publics de travaux et de fournitures visés

La directive 90/531/CEE ne vise actuellement que les marchés publics de travaux et de fournitures dont le montant estimé hors T.V.A. (à raison d'une valeur moyenne de 42,4841 francs par ECU) atteint :

- 212 millions de francs pour les travaux;
- 25,4 millions de francs pour les fournitures dans le secteur des télécommunications;
- 16,9 millions de francs pour les fournitures dans les secteurs de l'eau, de l'énergie et des transports.

Dès lors :

— les marchés publics de travaux et de fournitures inférieurs à ces seuils ne sont régis, comme antérieurement, que par la loi du 14 juillet 1976 et ses arrêtés d'exécution;

— il en va de même pour les marchés publics de services quel qu'en soit le montant, la directive ne leur étant pas applicable.

2° application conjointe de la loi du 14 juillet 1976 et de la directive 90/531/CEE

Pour les marchés publics de travaux et de fournitures tombant dans le champ de la directive 90/531/CEE, le pouvoir adjudicateur doit donc tenir compte simultanément :

— de la législation actuelle (loi du 14 juillet 1976 et ses arrêtés d'exécution) lorsque les principes et règles y contenus sont soit compatibles avec la directive, soit plus contraignants que celle-ci;

— de la directive, là où la législation actuelle se révèle incompatible ou ne règle pas la matière.

a) les dispositions de la législation actuelle se révèlent compatibles avec la directive ou sont plus contraignantes que celle-ci.

Les articles 1er à 16 de la loi du 14 juillet 1976, contenant les grands principes du forfait, de la concurrence, du paiement après service fait et accepté, les règles sur les incompatibilités, les ententes, les obligations sociales etc... sont compatibles avec la directive.

Les articles 10, 11 et 13 de la loi renvoient d'ailleurs d'une façon générale aux formes et prescriptions prévues, en matière de publicité, par les directives européennes.

Sont de même compatibles, la plupart des dispositions de l'arrêté royal du 22 avril 1977, sauf les dispositions en matière de publicité et de délais (articles 11 à 13, 39 et 40, 41, 48, § 3) reprises ci-après au point b).

b) les dispositions de la législation actuelle se révèlent inadéquates ou incompatibles avec la directive, ou ne règlent pas la matière. Il est, par exemple, évident que les modalités de publicité ainsi que les délais de procédure à respecter sont ceux déterminés dans la nouvelle directive. De même, la directive détermine de façon détaillée les règles d'exclusion et de sélection qualitative des entrepreneurs et d'utilisation des normes et des spécifications techniques européennes.

Ainsi, également, l'article 29 de la directive contient une disposition nouvelle, inconnue dans le droit belge des marchés publics, et qui, selon certaines conditions, octroie un régime préférentiel aux offres présentant un contenu économique européen majoritaire.

3° Pour Belgacom, la Société nationale des Chemins de fer belges et la Société nationale des Voies aériennes, une distinction supplémentaire s'impose. En effet, pour ces trois entreprises publiques, la loi du 21 mars 1991 portant réforme de certaines entreprises publiques économiques, en son article 11, établit une distinction entre les marchés ayant trait à la mise en œuvre de leurs tâches de service public et ceux n'y ayant pas trait, les premiers restant soumis à la loi du 14 juillet 1976 et les autres y échappant. La directive 90/531/CEE impose cependant une lecture différente. Son champ d'application ne se détermine en effet pas en fonction de cette distinction établie par le législateur belge.

Zo valt bij voorbeeld, krachtens artikel 156 van de wet van 21 maart 1991, het internationale reizigersvervoer niet onder de opdrachten van openbare dienst van de Nationale Maatschappij van de Belgische Spoorwegen. Daartegenover staat dat deze werkzaamheid past in de uitbating van een vervoernetwerk via het spoor, bedoeld in de richtlijn 90/531/EEG.

Dientengevolge geldt voor deze drie overheidsbedrijven het volgende :

— ofwel bereikt de opdracht de Europese drempels, heeft ze betrekking op de uitvoering van een opdracht van openbare dienst in de zin van de wet van 21 maart 1991 en valt de bedoelde werkzaamheid onder de richtlijn 90/531/EEG. In dit geval zijn zowel de wet van 14 juli 1976 als de richtlijn 90/531/EEG van toepassing, zoals hierboven uiteengezet in 1° en 2°;

— ofwel bereikt de opdracht de Europese drempels, heeft ze geen betrekking op de uitvoering van een opdracht van openbare dienst in de zin van de wet van 21 maart 1991, doch valt de werkzaamheid onder de richtlijn. Overeenkomstig de wil van de Belgische wetgever, is de wet van 14 juli 1976 niet van toepassing; dit neemt echter niet weg dat de duidelijke, onvoorwaardelijke en voldoende nauwkeurige bepalingen van de richtlijn 90/531/EEG, een hogere rechtsnorm, rechtstreeks van toepassing zijn (arrest van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen van 22 juni 1988, zaak 103/88, Fratelli Costanzo).

— ofwel bereikt de opdracht de Europese drempels niet en is de richtlijn 90/531/EEG dus niet van toepassing. Volgens het onderscheid voorzien in de wet van 21 maart 1991, zal deze opdracht onderworpen zijn aan de wet van 14 juli 1976 voor zover zij betrekking heeft op de uitvoering van een opdracht van openbare dienst door deze overheidsbedrijven.

Mijn diensten (Kanselarij, afdeling Overheidsopdrachten, tel. 02/513 80 20, fax. 02/513 08 73) staan ter beschikking van de aanbestedende overheden voor alle bijkomende inlichtingen in verband met de toepassing van de richtlijn 90/531/EEG.

Le Premier Ministre,
J.-L. Dehaene

Ainsi, par exemple, en vertu de l'article 156 de la loi du 21 mars 1991, le transport international de voyageurs n'entre plus dans les missions de service public de la Société nationale des Chemins de fer belges. Par contre, cette activité s'inscrit dans l'exploitation d'un réseau de transport par chemin de fer visée par la directive 90/531/CEE.

Dès lors, pour ces trois entreprises publiques :

— soit le marché atteint les seuils européens, a trait à la mise en œuvre d'une mission de service public au sens de la loi du 21 mars 1991 et l'activité visée tombe dans le champ de la directive 90/531/CEE. Dans ce cas, tant la loi du 14 juillet 1976 que la directive 90/531/CEE s'appliqueront, comme exposé ci-avant sous les 1° et 2°;

— soit le marché atteint les seuils européens, n'a pas trait à la mise en œuvre d'une mission de service public au sens de la loi du 21 mars 1991 mais l'activité tombe dans le champ de la directive. Conformément à la volonté du législateur belge, la loi du 14 juillet 1976 n'est pas applicable mais il n'empêche que les dispositions claires, inconditionnelles et suffisamment précises de la directive 90/531/CEE, norme de droit supérieur, sont d'application directe (arrêt de la Cour de Justice des Communautés européennes du 22 juin 1988, affaire 103/88, Fratelli Costanzo).

— soit le marché n'atteint pas les seuils européens, la directive 90/531/CEE n'étant dès lors pas applicable. Selon la distinction établie dans la loi du 21 mars 1991, ce marché sera soumis à la loi du 14 juillet 1976 pour autant qu'il ait trait à la mise en œuvre d'une mission de service public de ces entreprises publiques.

Mes services (Chancellerie, section des Marchés publics, tél. 02/513 80 20, fax 02/513 08 73) sont à la disposition des pouvoirs adjudicateurs pour toute information complémentaire portant sur l'application de la directive 90/531/CEE.

De Eerste Minister,
J.-L. Dehaene

MINISTERIE VAN VERKEER EN INFRASTRUCTUUR

Toekenning van brevetten, diploma's, certificaten en vergunningen in de koopvaardij, de zeevisserij en de pleziervaart. — Datum der examens

In uitvoering van artikel 40 van het koninklijk besluit van 21 mei 1958, wordt de datum der examens tot verwerving van de brevetten en diploma's in de koopvaardij, de zeevisserij en de pleziervaart vastgesteld als volgt :

Hogere Zeevaartschool Antwerpen.

Op 18 januari 1993 : examen van eerste luitenant ter lange onvaart.

MINISTERE DES COMMUNICATIONS ET DE L'INFRASTRUCTURE

Collation de brevets, diplômes, certificats et licences dans la marine marchande, la pêche maritime et la navigation de plaisance. — Date des examens

En exécution de l'article 40 de l'arrêté royal du 21 mai 1958, la date des examens pour l'obtention des brevets et diplômes dans la marine marchande, la pêche maritime et la navigation de plaisance est fixée comme suit :

Ecole supérieure de navigation à Anvers.

Le 18 janvier 1993 : examen de premier lieutenant au long cours.

MINISTERIE VAN JUSTITIE

Rechterlijke Orde

Bekendmaking van een openstaande plaats :

- telefonist bij het parket van de procureur des Konings bij de rechtbank van eerste aanleg te Brussel : 1.

De kandidaturen voor een benoeming in de Rechterlijke Orde moeten bij een ter post aangezekend schrijven aan de Minister van Justitie worden gericht binnen een termijn van twee maanden na de bekendmaking van de vacature in het *Belgisch Staatsblad* (artikel 287 van het *Gerechtigd Wetboek*).

MINISTERE DE LA JUSTICE

Ordre judiciaire

Publication d'une place vacante :

- téléphoniste au parquet du procureur du Roi près le tribunal de première instance de Bruxelles : 1.

Les candidatures à une nomination dans l'Ordre judiciaire doivent être adressées par lettre recommandée à la poste au Ministre de la Justice dans un délai de deux mois, à partir de la publication de la vacance au *Moniteur belge* (article 287 du Code judiciaire).